

JAARVERSLAG

Foto: © Art At Picture Jaap Binsma

2023

Politie eenheid Oost-Nederland

COMMISSIE VAN TOEZICHT
ARRESTANTENZORG

CTA

Redactie: de heer A.H. de Wit LL.B

Apeldoorn, december 2023

Inleiding

Wettelijke grondslag Commissie Toezicht Arrestantenzorg Oost-Nederland

In deze jaarrapportage brengt de Commissie Toezicht Arrestantenzorg Oost-Nederland (hierna: CTA of de commissie) verslag uit van haar werkzaamheden in 2023. In het Besluit beheer politie heeft de Minister van Veiligheid en Justitie de grondslag neergelegd voor het bestaan van een commissie toezicht arrestantenzorg¹. De commissie is ingesteld voor het toezicht op de zorg voor arrestanten zoals de nationale politie deze uitvoert op de diverse haar daartoe beschikbare locaties. In de Regeling toezicht arrestantenzorg (hierna: Rta) heeft de korpschef nadere regels gesteld over onder meer de bevoegdheden, de samenstelling en de werkwijze van en de verslaglegging door de CTA's.

Opbouw van dit jaarverslag

De bevindingen in dit elfde jaarverslag van de CTA zijn gebaseerd op het bezoeken en inspecteren van de plaatsen in de Eenheid Oost-Nederland waar arrestanten onder toezicht van de politie verblijven.

Het begint met een samenvatting waarin ook de conclusies en aanbevelingen worden genoemd. Daarna wordt er stilgestaan bij de inspecties en de bevindingen daaruit. Inhoudelijk volgt dit de onderwerpen van het inspectieformulier. Vervolgens worden de incidenten die zich dit jaar hebben voorgedaan toegelicht.

Het verslag sluit met een overzicht van alle inspecties.

¹ Sinds 2001 bestaat er een wettelijke verplichting voor de politieorganisatie een dergelijke commissie in te stellen.

Inhoudsopgave

	pagina
Inleiding	2
Hoofdstuk 1 De commissie en haar werkwijze	4
Hoofdstuk 2 Samenvatting	6
Hoofdstuk 3 Inspectiebezoeken	8
Hoofdstuk 4 Bevindingen	9
4.1 Politiebureaus en Cellencomplexen	9
4.1.1 Insluiting: Binnenkomst Arrestant	9
4.1.2 Verblijf: Huisvesting	10
4.1.3 Verblijf: Verzorging en bejegening	11
4.1.4 Veiligheid: Calamiteiten en BHV	12
4.1.5 Bijzondere aandachtspunten	14
4.1.6 Ontvangst, rondleiding, verkregen informatie en bezetting	15
4.1.7 Bevindingen arrestanten	16
4.2 Gerechtsgebouwen	19
4.3 Evenementen	19
Hoofdstuk 5 Incidenten	20
Hoofdstuk 6 Overig	21
6.1 Klanttevredenheidsonderzoek	21
6.2 Inspectie Volksgezondheid en Jeugd	22
Bijlage: Overzicht inspecties 2023	22

1. De commissie en haar werkwijze

Samenstelling van de commissie

Artikel 24 lid 5 Besluit beheer politie in combinatie met artikel 2 lid 5 Regeling toezicht arrestantenzorg bepaalt dat bij de samenstelling van de Commissies van Toezicht op de arrestantenzorg rekening wordt gehouden met benodigde maatschappelijke en bestuurlijke deskundigheid en ervaring van de leden. De CTA heeft daarom leden vanuit verschillende beroepsgroepen en met diverse expertise. De CTA heeft sinds 1 januari 2022 de heer A.R. Buimer als voorzitter en sinds 1 januari 2022 is de heer R. Maas plaatsvervangend voorzitter. Bij hun werkzaamheden worden ze door een ambtelijk secretaris ondersteunt. Dit is de heer A.H. de Wit.

De CTA bestond in 2023 uit de volgende zeven leden:

	FUNCTIE		VOORL	NAAM	ACHTERGROND
1	Voorzitter	heer	A.R.	Buimer	Defensie
2	Plv. voorzitter	heer	R.	Maas	Detailhandel
3	Lid	heer	H.B.I.	De Lange	Politiek/bestuur
4	Lid	heer	H.	Tangelder	DJI
5	Lid	mevrouw	E.T.	Boekhorst	Zorg
6	Lid	mevrouw	D.B.	Vos-Mulder	Jurist
7	Lid	heer	D.	Savić	Zelfstandig ondernemer

Mutaties

Op 1 januari 2024 neemt de heer Buimer afscheid van de CTA; zijn tweede benoemingstermijn loopt dan af. De heer Maas is gekozen tot nieuwe voorzitter en mevrouw Boekhorst als zijn plaatsvervanger.

In verband met het vertrek van de heer Buimer hebben er in september 2023 gesprekken plaatsgevonden met kandidaat-leden. Hier zijn twee kandidaten uitgekomen die zijn voorgedragen om per 1 januari 2024 te worden benoemd: de heer M. Hohl en mevrouw C. Trouw.

Wijze van inspecteren

In 2023 zijn de inspecties op de gebruikelijke wijze, dus onaangekondigd en met twee leden, uitgevoerd. De bezochte locaties zijn verblijven in cellencomplexen en in ophoudkamers op politiebureaus en rechtbanken. De commissieleden hebben geen evenementen bezocht, omdat er tijdens de evenementen in de eenheid geen zogenoemde arrestantenstraten waren ingericht en inspecties dus niet nodig waren.

De rechtbanken en cellencomplexen waar regelmatig arrestanten verblijven, werden frequenter gecontroleerd dan de bureaus met alleen ophoudkamers, namelijk respectievelijk tweemaal, viermaal en eenmaal per jaar.

De leden van de CTA werken in teams van twee of drie per district. Eens per twee jaar wordt er gerouleerd om een frisse blik te houden en andere ervaringen op te doen. Er worden dan andere teams samengesteld en men krijgt een ander district toegewezen. Voor 2023 zijn de teams gewijzigd, zodat in 2024 dezelfde teams, aangevuld met de nieuwe leden, hun inspecties doen.

Tijdens een bezoek worden onder begeleiding van een politiemedewerker de ruimten bekeken waar arrestanten verblijven. Binnen de politiebureaus zijn dit de ophoudkamers. Op de cellencomplexen zijn dit de cellen.

Als er tijdens een inspectie arrestanten waren, werd met enkelen een gesprek gevoerd om een beeld te krijgen van de bejegening en de verzorging. Arrestanten werd onder andere gevraagd of ze bekend waren met de reden van insluiting, of relaties (familie of vrienden) zijn ingelicht, of ze al een advocaat hebben gesproken, of ze schriftelijke informatie hadden ontvangen en of ze eten en drinken hadden gekregen. Hier is in verband met de vertrouwelijkheid en vrijheid van spreken geen politiemedewerker bij aanwezig. Als het bezoek een cellencomplex betrof werd ook, waar mogelijk, gevraagd of arrestanten hebben mogen douchen en hoe vaak en hoelang ze mochten luchten en hoe de aanhouding en het transport is verlopen.

De CTA-leden hebben een geheimhoudingsverplichting ten aanzien van informatie die hen uit hoofde van hun functie bekend is geworden.

Terugkoppeling bevindingen

Onduidelijkheden of tekortkomingen die ter plekke kunnen worden verholpen, worden doorgaans direct met de arrestantenverzorgers besproken. Van elke inspectie werd verder een schriftelijk verslag gemaakt. Hiervoor werd een landelijke checklist gebruikt. De resultaten van de inspecties werden eens per twee maanden schriftelijk teruggekoppeld aan de teamchefs arrestantentaken, het hoofd BHV en de teamcoördinator facility management. De hoofdpunten van de schriftelijke verslagen van het inspectiebezoeken werden het afgelopen jaar op de eerstvolgende vergadering van de commissie besproken.

Vergaderingen

De commissie vergaderde dit jaar viermaal². De vergaderingen werden bijgewoond door een van de teamchefs arrestantentaken bij de politie Oost-Nederland, mevrouw F. Hoekstra en de heer E. Olde Scholtenhuis. Op deze wijze vindt een actuele terugkoppeling van wederzijdse bevindingen plaats en kunnen aanbevelingen adequate opvolging krijgen.

Overleg politiechef en bestuur rechtbanken

Op 7 februari 2023 hebben de voorzitter en vicevoorzitter overleg gehad met de politiechef Oost-Nederland over onder meer het jaarverslag van de commissie over 2022. Besproken is dat de commissie over het geheel genomen tevreden is over de kwaliteit en de professionele uitvoering van de zorg voor de ingeslotenen in 2022, maar ook dat BHV – net als in voorgaande jaren - een aandachtspunt en punt van kritiek blijft. Vooral op de politiebureaus waar de CTA de ophoudkamers inspecteert, is het een zorg. Het gedeelde standpunt is dat, ondanks dat de ophoudkamers niet veel gebruikt worden, ze moeten voldoen aan de wettelijke eisen. De inzet van de teamchefs arrestantentaken en de BHV-verantwoordelijke in de eenheid werpt zijn vruchten af, maar het kan nog beter.

Daarnaast is er gesproken over de krapte in de personele bezetting binnen de cellencomplexen. Er wordt hard gewerkt om personeel aan te nemen, maar de uitstroom is hoog; werknemers willen doorgroeien.

Het overleg sloot met de constatering dat de politie samen met de CTA wil zorgen voor kwalitatief goede zorg voor ingeslotenen. Men ervaart het als een gedeelde verantwoordelijkheid.

Op 1 maart en 16 mei 2023 heeft de commissie overleg gehad met vertegenwoordigers van respectievelijk het bestuur van de rechtbanken Gelderland en Overijssel om de werkwijze van de commissie toe te lichten en de resultaten van de inspecties van de ophoudkamers in de rechtbanken te bespreken. De verblijfsduur van arrestanten is sterk verbeterd. Dat wil zeggen dat arrestanten niet langer op de rechtbank verblijven dan strikt noodzakelijk. Er is gesproken over de toename van mensen met verward gedrag die worden ingesloten en een groeiend aantal incidenten binnen de rechtbanken gerelateerd aan agressie. De rechtbanken zetten hier komende tijd extra op in. Verder bleken uit het gesprek geen bijzonderheden.

² Op 1 februari, 8 juni, 6 september en 15 november (digitaal) 2023 in Huis 't Velde in Warnsveld.

2. Samenvatting

De commissie is net als voorgaande jaren tevreden over de kwaliteit van de zorg voor ingeslotenen in de eenheid Oost-Nederland en meent dat deze professioneel wordt uitgevoerd, met uitzondering van een aantal knelpunten.

Hieronder volgt een samenvatting van dit verslag.

BHV

Voorgaande jaren blijkt dat een terugkomend knelpunt de Bedrijfshulpverlening (hierna: BHV) is. Hieronder vallen ook de ontruimingsoefeningen en de evaluatie hiervan. De commissie ziet dit, voornamelijk bij de ophoudkamers op de politiebureaus, jaarlijks als aandachtspunt terugkomen. In 2021 is er een taskforce binnen de politie opgericht die de aandacht op dit thema naar een hoger niveau binnen de eenheid heeft gebracht. Hierin heeft in de beginfase een lid van de CTA geparticipeerd. In het gesprek met de politiechef kwam nadrukkelijk naar voren dat er in 2023 strakker gestuurd zou gaan worden op met name de BHV op de basisteams. Deze ruimere aandacht op het thema heeft merkbare resultaten opgeleverd. De positievere cijfers verderop in dit jaarverslag laten dit zien.

Bij de ophoudkamers die zich bevinden in de politiebureaus blijft er nog wel ruimte voor verbeteringen. Op sommige bureaus geeft men daar, ondanks de inzet vanuit de leiding, onvoldoende prioriteit aan. De verbeterslag is wel ingezet, dus de commissie verwacht dat er in 2024 weer een verbetering rond de BHV-verplichtingen zichtbaar zal zijn.

In 2023 heeft de commissie enkele ontruimingsoefeningen bijgewoond. Deze hebben een erg positieve en professionele indruk achter gelaten.

Vervoersdienst

Medio 2020 zijn er meerdere cellencomplexen gesloten: Tiel, Doetinchem, Deventer en Ede. Het vervoer van arrestanten werd in eerste instantie verzorgd door de DV&O, maar in verband met efficiency heeft de politie hier een eigen vervoersdienst voor georganiseerd die ook in 2023 naar tevredenheid is gebruikt. De commissie heeft ook dit jaar de indruk gekregen dat dit goed werkt en niet leidt tot langere insluitingstijd voor arrestanten.

Wat een gehoorde zorg is, zijn de afstanden die soms moeten worden afgelegd met een arrestant. Met name in uitgestrekte gebieden kan het ten koste gaan van de capaciteit op straat. Politie mensen ervaren dat als onprettig.

Ontvangst en bejegening

De bejegening van de arrestanten was, net als andere jaren, keurig en professioneel, zo heeft de commissie geconstateerd en ervaren.

De ontvangst van de leden op de cellencomplexen is correct en vriendelijk. De kwaliteit van de ontvangst op de politiebureaus voor de inspecties van de ophoudkamers is zelfs verbeterd ten opzichte van 2022; de score is 100 procent 'OK'.

Een hele enkele keer komt het voor dat men op het bureau niet bekend is met het werk van de CTA. Een telefoontje met de ambtelijk secretaris zorgt er dan voor dat de inspectie toch altijd met vriendelijke begeleiding uitgevoerd kon worden.

Voeding

De commissie vindt dat de voeding goed op orde is. Er is een duidelijk verbetering waarneembaar ten opzichte van voorgaande jaren. Bij enkele ophoudkamers op de politiebureaus bleek diepgevroren eten over de datum. Dit werd direct opgelost door het aanwezige personeel.

Rechtbanken

Er zijn dit jaar bij elke rechtbank twee inspecties geweest. Daaruit blijken weinig bijzonderheden. Ook op de rechtbanken verdient BHV wat meer aandacht. De maximum wachttijd voor een ingeslotene is, voor zover de commissie dat kan vaststellen, niet overschreden.

De commissie heeft vernomen dat verdachten die naar de rechtbank zijn overgebracht, niet altijd voeding hebben meegekregen.

Ophoudkamers

De commissie constateert net als vorig jaar dat de ophoudkamers in de kleinere politiebureaus steeds minder worden gebruikt en dat arrestanten steeds vaker rechtstreeks naar een cellencomplex worden vervoerd. De commissie stelt zich (nog steeds) op het standpunt dat zolang de ophoudkamers kunnen worden gebruikt voor het insluiten van arrestanten, deze aan alle eisen moeten voldoen. Ook al wordt er maar hoogst zelden iemand ingesloten. Als een ophoudkamer niet meer aan alle eisen voldoet en/of het niet meer de bedoeling is deze als ophoudkamer te gebruiken, moet deze buiten gebruik worden gesteld. Daarmee wordt bedoeld dat deze voor gebruik feitelijk onklaar moet worden gemaakt.

Capaciteit

Net als in 2022 maakt de commissie uit gesprekken met arrestantenverzorgers en uit eigen waarneming op dat het aantal medewerkers op de cellencomplexen en in de politiebureaus mager is. Het is nog op het minimale operationele niveau, maar de commissie maakt zich wel zorgen of de aanhoudende krapte. Een minimaal personeelsbestand kan een voedingsbodem zijn voor mindere zorg voor arrestanten. Het is de commissie bekend dat de politie dit ziet en van de teamchefs arrestantentaken heeft ze begrepen dat er stevig wordt ingezet op de werving van nieuw personeel. Deels levert dat de mogelijkheid op voor doorstroming van al werkende arrestantenverzorgers, deels zal dat van positieve invloed zijn op het werknemersbestand. De CTA begrijpt dat dit een landelijke uitdaging voor de politie is dat niet alleen geldt voor arrestantentaken. Ze heeft gehoord dat de werving en selectie landelijk zal gaan plaatsvinden. Dit geluid wordt positief ontvangen.

Intercom

In een enkel geval bleek op de politiebureaus de intercom vanuit de ophoudkamer niet te werken of niet te worden beantwoord. De commissie vraagt daar extra aandacht voor; dit moet goed zijn.

Pilot Verpleging

De commissie heeft afgelopen jaar, buiten de landelijke aandachtspunten, gelet op de aanwezige verpleging op de cellencomplexen. Dit is een pilot die in 2022 is begonnen. Er zijn enkel positieve geluiden te horen van zowel de arrestanten, arrestantenverzorgers en verpleegkundigen. De commissie hoopt dan ook van harte en beveelt dan ook aan dat dit een vervolg krijgt en landelijk uitgerold gaat worden.

3. Inspectiebezoeken

Cellen en ophoudkamers in Oost-Nederland

In het gebied van de Eenheid Oost-Nederland zijn nu vijf politiecellencomplexen, te weten in Apeldoorn, Arnhem, Borne, Nijmegen en Zwolle. Veel (kleinere) politiebureaus hebben één of meerdere ophoudkamers. Er zijn vier complexen met ophoudkamers in de gerechtsgebouwen Almelo, Arnhem, Zutphen en Zwolle.

Aantal inspecties

In 2023 heeft de commissie 60 inspectiebezoeken afgelegd en 40 gesprekken met arrestanten gevoerd die waren ingesloten in één van de cellencomplexen. Ten tijde van de inspecties van de ophoudkamers in de politiebureaus was zelden iemand ingesloten.

Hieronder staat een overzicht met het aantal inspecties per type locatie en per district.

DISTRICTEN	OPHOUD-KAMERS	CELLEN-COMPLEXEN	GERECHTS-GEBOUWEN	EVENE-MENTEN	TOTAAL
IJsselland	5	4	2	-	11
Twente	8	4	2	-	14
Noord- en Oost-Gelderland	7	4	2	-	13
Gelderland-Midden	8	4	2	-	14
Gelderland-Zuid	4	4	-	-	8
Oost-Nederland	32	20	8	-	60

Als bijlage is een lijst met alle inspecties bijgevoegd. De inspecties die konden en moesten plaatsvinden zijn uitgevoerd.

Het aantal inspecties is iets groter dan het aantal in 2022 (58), maar lager in vergelijking met de jaren daarvoor.

De daling heeft meerdere redenen:

- In 2023 zijn er, net als in 2022, geen inspecties geweest bij evenementen. Dit houdt verband met het gegeven dat de politie geen zogenoemde arrestantenstraten meer inricht tijdens evenementen. Daar is het personele bestand niet meer toereikend voor.
- De sluiting van vier cellencomplexen in 2020.

De toename ten opzichte van 2022 komt omdat er twee ophoudkamers twee keer zijn bezocht. De CTA wilde zien of hun aanbevelingen bij de eerste inspectie ter harte zijn genomen.

De verwachting is dat de komende jaren het aantal inspecties op de lijn van 2022/2023 zal blijven.

4. Bevindingen

We geven inzicht in onze bevindingen van de inspecties van de ophoudkamers (hierna: OK) en de cellencomplexen (hierna: CC) aan de hand van de items die in het landelijk ontwikkeld inspectieformulier zijn opgenomen (paragraaf 4.1.1 tot en met 4.1.6). Ook komen in 4.1.7 enkele gesprekken met ingeslotenen aan bod.

In de paragrafen worden alleen bijzonderheden en/of punten van verbetering aangegeven. Bij de genoemde bijzonderheden en verbeterpunten gaat het over incidenten en negatieve uitzonderingen. Het gaat hier vaak om voorbeelden ter illustratie van de constatering.

In 4.2 worden de bevindingen van de bezoeken aan de complexen van ophoudkamers in de rechtbanken weergegeven. In 4.3 gaan we in op inspecties bij evenementen.

De landelijke commissie heeft in overleg met de CTA's per eenheid voor 2023 twee thema's voor de inspecties gekozen. Bij het uitvoeren van onze toezichtstaak hebben we in het bijzonder aandacht gehad voor:

- BHV;
- zorg voor personen met verward gedrag.

Daarnaast heeft de CTA Oost-Nederland extra aandacht gehad voor de medische zorg van ingeslotenen. In de eenheid draait namelijk een pilot met de aanwezigheid van een verpleegkundige gedurende de dag en avond. Dit zal onder 4.1.5 nader worden toegelicht.

4.1 Politiebureaus en cellencomplexen

4.1.1 Insluiting: Binnenkomst arrestant (GOED/VOLDOENDE)

I ► INSLUITING/ BINNENKOMST ARRESTANT		CELLEN	OPHOUDKAMERS
ok		96%	71%
Niet ok		0%	2%
n.v.t.		0%	12%
Niet GC		4%	15%

Arrestanten worden voornamelijk ingesloten in cellencomplexen. Daarom kan de wijze van insluiting en binnenkomst van een arrestant in ophoudkamers in mindere mate geïnspecteerd worden. In alle gevallen voldeed de binnenkomst van de arrestant bij een cellencomplex aan de eisen. Daarom beoordeelt de commissie dit als GOED.

Bij de ophoudkamers is op dit punt een lichte verbetering zichtbaar ten opzichte van 2022. Bij een aantal inspecties bleek dat de te volgen richtlijnen voor registratie en opbergen van spullen niet strikt worden gevolgd.

De commissie heeft tijdens haar inspectie op het bureau in Nunspeet (8 februari 2023) geconstateerd dat de procedure rond de inname van spullen niet in overeenstemming met de richtlijnen verloopt. Zo was er geen registratie en konden spullen van een ingeslotene niet deugdelijk worden opgeborgen. Evenals in 2022 constateerde de CTA op het bureau Culemborg (22 mei 2023) dat de spullen van ingeslotenen niet deugdelijk waren opgeborgen, terwijl er wel drie kluisjes beschikbaar waren.

De commissie vindt dat ook bij ophoudkamers, al worden deze weinig gebruikt, een ingeslotene mag verwachten dat zijn spullen zorgvuldig worden opgeborgen. Omdat dit in sommige gevallen 'Niet ok' was, beoordeelt de commissie de insluiting/binnenkomst niet als GOED maar als VOLDOENDE.

4.1.2 Verblijf: Huisvesting (GOED)

II ► VERBLIJF / HUISVESTING		CELLEN	OPHOUDKAMERS
ok		98%	92%
Niet ok		0%	1%
n.v.t.		0%	0%
Niet GC		2%	7%

Ten opzichte van 2022 wordt er (nog) beter gescoord op dit punt. Waar de CTA in 2022 nog aanmerkingen had over de temperatuur en ventilatie op enkele cellencomplexen, was dat in 2023 significant verbeterd. Ook de netheid bij de ophoudkamers is zichtbaar verbeterd. Nog zelden slingeren er spullen. Het maakte overal een verzorgde indruk.

De commissie beoordeelt de huisvesting van de cellencomplexen en ophoudkamers in politiebureaus in Oost-Nederland daarom ook als GOED met inachtneming van de hieronder vermelde gebreken en adviezen.

Gebruik ophoudkamers

Net als in voorgaande jaren constateerde de commissie dat ophoudkamers in de politiebureaus niet tot zelden worden gebruikt. Vrijwel alle arrestanten worden direct overgebracht naar het dichtstbijzijnde cellencomplex. Alleen arrestanten bij wie de zaak direct afgehandeld kan worden, zoals beschonken bestuurders, worden nog opgehouden in de ophoudkamers. De politie heeft een eigen vervoersdienst om arrestanten - waar nodig - over te brengen.

Bij een inspectie op het politiebureau in Nijkerk (25 oktober 2023) wil de CTA wat uitgebreider stilstaan. De route die moest worden afgelegd met een arrestant tot de ophoudkamer, bleek niet logisch en potentieel onveilig. Zo was de deur van de ophoudkamer naar binnendraaiend en moesten de agenten met een arrestant door publiek gebied. De ID-zuil staat namelijk op een andere afdeling, omdat bij de ophoudkamer geen ruimte is. Het gebouw wordt gedeeld met andere hulpdiensten, maar volgens de CTA moet er wat veranderen aan de indeling van het gedeelte van de politie.

Verlichting

Aangezien het politiebureau in Velp nieuw werd gebouwd, zat de politie in een tijdelijk onderkomen in Dieren. Hier heeft de CTA op 24 januari 2023 geïnspecteerd. Het bleek dat de verlichting in de enige ophoudkamer niet werkte. Men beloofde dit vlot te verhelpen. Kort na de inspectie werd het nieuwe bureau in Velp in gebruik genomen, dus de CTA hoeft niet meer in Dieren te inspecteren.

Intercom

Tijdens een inspectie op het politiebureau in Goor (27 november 2023) gaf de intercom een ingesprektoon. Hierdoor kon er geen contact worden gemaakt met de dienstdoende agent(en).

Suicidepreventie

Net als in 2022 werd op het politiebureau in Borculo (7 juni 2023) tijdens de inspectie geconstateerd dat er in de ophoudkamer ruimte tussen de lichtbalk en het plafond zat. Hier kon een ingeslotene bij komen. Dit leverde potentieel gevaar op.

In het nieuwe bureau in Velp werd tijdens de inspectie (11 oktober 2023) gezien dat de bankjes in de ophoudkamers meerdere openingen hadden. Een lid van de CTA heeft meegedacht hoe dit kon worden opgelost.

Hygiëne

Bij het cellencomplex in Zwolle (25 januari 2023) trof de CTA wat vuil in de gangen. Dit was tijdens de volgende inspectie (10 mei 2023) wel in orde. In Arnhem (19 juni 2023) constateerde de CTA dat er afval in de cellen lag. Dit heeft de CTA bij andere inspecties niet meer aangetroffen.

Oogdouches

Oogdouches worden gebruikt door arrestanten en politiemedewerkers als er pepperspray is gebruikt. Met doorspoelen van de oogdouches wordt voorkomen dat de legionellabacterie zich in het verwarmde water kan ontwikkelen. De oogdouches worden automatisch elk etmaal vijf minuten gespoeld. De registratie van de controles op deze systemen vindt centraal plaats en is digitaal in te zien door de voorzitter van de CTA. Deze heeft geen onregelmatigheden geconstateerd.

De oogdouches zijn op veel bureaus vervangen voor spuitbussen om te koelen.

4.1.3 Verblijf: Verzorging, bejegening (GOED) & Voeding (GOED)

III ► VERBLIJF / VERZORGING EN BEJEGENING			
		CELLEN	OPHOUDKAMERS
ok		95%	56%
Niet ok		2%	2%
n.v.t.		0%	32%
Niet GC		3%	9%

De commissie beoordeelt de verzorging, bejegening en de voeding van arrestanten in cellencomplexen en politiebureaus in politiebureau in Oost-Nederland als GOED. Ten opzichte van 2022 is het aantal 'Niet ok' met één (1) procent gestegen.

Algemeen

Er is in het algemeen weinig aan te merken op de bejegening van arrestanten. Vooral in de cellencomplexen is de CTA net als voorgaande jaren zeer te spreken over de professionele, attente en adequate zorg voor de arrestanten die, een enkele uitzondering daargelaten, krijgen wat hen toekomt.

In de ophoudkamers kan de commissie slechts wat zeggen over de omstandigheden. In de ophoudkamers zijn tijdens de inspecties van de commissie geen arrestanten getroffen, waardoor controles op de bejegening ten opzichte van arrestanten niet konden worden uitgevoerd. Op voeding is veelal ook niet te controleren, omdat er in politiebureaus bijna geen voeding voor ingeslotenen aanwezig is. Ze verblijven er immers maar kortstondig.

Vandaar dat hier iets meer dan de helft van op 'Ok' staat en iets minder dan de helft op 'n.v.t.' en 'Niet GC'.

Fouillering

In de eenheid Oost-Nederland wordt het fouilleringsformulier, nadat de arrestant en de arrestantenverzorgers hebben getekend, bij de fouillering bewaard (tenzij de arrestant er echt op staat dat hij het op cel wil bewaren).

Ook in 2023 heeft de CTA geconstateerd dat er deugdelijke opbergmogelijkheden waren voor de spullen van een ingeslotene op de politiebureaus. De commissie maakt hieruit op dat de politie hier zorgvuldig mee om gaat.

Voeding

Bij de ophoudkamers zijn over het algemeen geen maaltijden aanwezig. Arrestanten worden hier maar kort opgesloten.

In het verleden zijn er wat klachten geweest over de voeding. Sinds enkele jaren ziet de commissie dat dit sterk is verbeterd. Toch is dit niet altijd in orde. Zo constateerde de CTA op het politiebureau in Harderwijk (8 februari 2023) tijdens een inspectie dat het brood in de diepvries over de datum was. Dit werd direct verholpen. Ook op het politiebureau in Doetinchem (21 juni 2023) trof de CTA voeding dat over de datum was. Ook dit werd direct opgepakt. Hetzelfde was het geval op CC Zwolle (25 januari 2023).

Luchten/ontspanning

Voor zover de commissie dit kan beoordelen, geschiedt het luchten van de arrestanten volgens de richtlijnen.

Tijdens de inspectie op het cellencomplex in Apeldoorn (22 februari 2023) was de luchtruimte niet schoon. Er lag rommel en het was op plekken groen uitgeslagen. Dit was in 2022 ook het geval.

Tijdens latere inspecties (3 mei, 12 september en 8 november 2023) was de luchtplaats wel schoon.

Ook de luchtplaats op het complex in Zwolle was niet schoon (25 januari 2023). Bij een volgende inspectie (3 juli 2023) was dit verholpen.

Medische verzorging/medicijnopslag/medicijnverstrekking

Op het politiebureau in Harderwijk (8 februari 2023) was de verbanddoos niet gevuld en over de datum. Ditzelfde gold voor de ontsmettingsmiddelen in de verbanddoos op CC Nijmegen (21 augustus 2023). Tijdens de volgende inspectie (30 oktober 2023) was dit nog niet verholpen. Ze zijn er toen direct uitgehaald en nieuwe werden besteld.

De commissie heeft tijdens de inspecties in 2023 geen onregelmatigheden geconstateerd over de medicijnverstrekking in de ophoudkamers en cellencomplexen.

De commissie heeft een sterke verbetering geconstateerd ten aanzien van de aanwezigheid, inhoud en houdbaarheid van verbanddozen op de cellencomplexen en op de politiebureaus.

In 2023 heeft op de cellencomplexen een pilot gedraaid waarbij verpleegkundigen aanwezig waren. Onder punt 4.4 wordt dit uitgebreider toegelicht.

4.1.4 Veiligheid: Calamiteiten (GOED) en BHV (GOED/VOLDOENDE)

IV ► VEILIGHEID / CALIMITEITEN EN BHV		
	CELLEN	OPHOUDKAMERS
ok	94%	71%
Niet ok	2%	12%
n.v.t.	1%	15%
Niet GC	4%	3%

De commissie beoordeelt de veiligheid van de arrestanten in de cellencomplexen als GOED en de ophoudkamers in de politiebureaus Oost-Nederland als VOLDOENDE. Ten opzichte van 2022 constateert de commissie een verbetering bij zowel de cellencomplexen als bij de ophoudkamers ten aanzien van dit thema, gelet op het percentage 'OK' (85% in 2022 naar 94% in 2023, respectievelijk 67% in 2022 naar 71% in 2023). Daarom stijgt de normering naar een 'GOED/VOLDOENDE', waar het vorig jaar een 'VOLDOENDE/VOLDOENDE' was.

Bedrijfsnoodplan/calamiteitenplan/BHV

In 2022 werd geconstateerd dat een aantal politiebureaus met ophoudkamer(s) niet voldeden aan de volgende eisen: actueel bedrijfsnoodplan, ontruimingsoefening niet ouder dan één (1) jaar, evaluatie beschikbaar en een bhv'er aanwezig. Dit bleek een landelijke uitdaging voor de politie.

De commissie heeft dit ook in 2023 als een extra aandachtspunt meegenomen in haar controles en ondanks de verbetering - zal de commissie hier ook in 2024 extra op letten.

In 2022 heeft het thema BHV – na de COVID19-periode - meer inzet gekregen van de politie. Zo werden de ontruimingsoefeningen weer zonder beperkingen ingepland en uitgevoerd en werden deze geëvalueerd.

Tijdens het jaarlijkse gesprek met de politiechef over het jaarverslag heeft de commissie de indruk gekregen dat er meer op een goede BHV gestuurd zou gaan worden op de basisteams. Dat heeft zijn vruchten afgeworpen, blijkt ook de terugkoppelingen die de commissie afgelopen jaar heeft

gekregen van de ambtelijk secretaris. Desondanks ziet de commissie ruimte voor verbetering. De commissie wil graag het belang van een op orde zijnde BHV ook in dit jaarverslag benadrukken.

Aanwezigheid CTA ontruimingsoefeningen

De commissie heeft een lijst gekregen van de portefeuillehouder BHV van de eenheid met daarop de data van de oefening per politiebureau en cellencomplex. Via de secretaris konden de CTA-leden, waar ze dat nodig vonden, aansluiten bij een oefening. Hier is meerdere keren tot genoegen van de CTA en de politie gebruik van gemaakt.

Cellencomplexen

De commissie ziet dat op de cellencomplexen over het algemeen de BHV goed op orde is. Het aantal 'Niet ok' is gedaald van acht (8) naar twee (2) procent.

Bij de inspecties in Nijmegen (21 augustus en 30 oktober 2023) en Zwolle (25 januari 2023 en 10 mei 2023) bleken de evaluaties niet actueel en de BHV-map niet vindbaar respectievelijk de ontruimingsoefening langer dan één jaar geleden gehouden.

Ophoudkamers

Het niveau van de BHV op de politiebureaus waar de commissie de ophoudkamers heeft geïnspecteerd is toegenomen. Desondanks blijft de commissie aandacht vragen voor de verbeterpunten. Immers, het percentage 'Niet OK' is gelijk gebleven ten opzichte van 2022.

De gebreken variëren van het niet uitvoeren van ontruimingsoefeningen (OK Nunspeet 8 februari 2023, OK Barneveld 17 april 2023, OK Epe 12 september 2023 en OK Hardenberg 13 november 2023) tot het niet hebben/kunnen vinden en/of op orde hebben van de BHV-map (OK Goor 27 november 2023 en OK Winterswijk 19 april 2023).

Dit zijn een aantal voorbeelden van inspecties waaruit bleek dat de BHV niet op orde was op de politiebureaus.

Negatief viel hierin de politiebureaus in Zaltbommel en Epe op. Tijdens de inspectie in Zaltbommel (22 mei 2023) bleek dat BHV al enkele jaren in het geheel geen aandacht kreeg. Daarom heeft de CTA daar nog een keer geïnspecteerd (6 oktober 2023). Toen bleek dat er wel een ontruimingsoefening in 2022 te zijn geweest, maar hiervan was geen evaluatie te vinden.

In Nijkerk (25 oktober 2023) constateerde de CTA dat niemand wist of en wanneer er een ontruimingsoefening was geweest. De politie deelt de locatie met o.a. de brandweer, maar er zijn ophoudkamers dus de BHV moet op orde zijn.

Brandblussers

De commissie heeft bij de inspectie op het politiebureau in Oldenzaal (18 oktober 2023) geconstateerd dat niet duidelijk was of en wanneer de brandblusser waren geïnspecteerd.

In Hengelo (17 november 2023) bleek er geen brandblusser op de gang met ophoudkamers te hangen.

4.1.5 Bijzondere aandachtspunten (VOLDOENDE)

V ► BIJZONDERE AANDACHTSPUNTEN		CELLEN	OPHOUDKAMERS
ok		74%	57%
Niet ok		11%	31%
n.v.t.		2%	2%
Niet GC		14%	10%

De commissie beoordeelt de aandacht voor de bijzondere aandachtspunten als VOLDOENDE.

Aan het begin van dit verslag werden de twee aandachtspunten van 2023 al kort genoemd:

- BHV;
- zorg voor personen met verward gedrag.

De CTA Oost-Nederland heeft een derde aandachtspunt gekozen, namelijk: de pilot met aanwezige verpleging op de cellencomplexen.

BHV

Ten opzichte van 2022 is dit bijzondere aandachtspunt ten positieve gestegen bij de cellencomplexen. Namelijk van 58 naar 74 procent 'OK'. Bij de ophoudkamers op de politiebureaus is het iets percentage 'OK's' iets gedaald van 61 naar 57 procent. Dit is opvallend, omdat uit punt 4.1.4 bleek dat dit juist licht was gestegen. Mogelijk komt dit door de waardering van eventuele kleine tekortkomingen die onder de 'Bijzondere aandachtspunten' zwaarder worden gewogen. Onder punt 4.1.4 is voldoende stilgestaan bij de verbeterpunten om de BHV op de politiebureaus wel op orde te krijgen.

Zorg voor personen met verward gedrag

De CTA heeft net als in 2022 gezien en gehoord dat de zorg voor verwarde personen op de cellencomplexen steeds ingewikkelder wordt. De arrestantenverzorgers doen hun uiterste best, maar missen een gedegen opleiding om de behoeften van mensen met verward gedrag goed te begrijpen. Dit vindt de CTA niet zozeer aan de politie te wijten. Immers, de politie geeft zelf ook aan dat een groot aantal van de verwarde mensen die worden ingesloten helemaal niet onder de verantwoordelijk van de politie zou moeten vallen. Doch, de politie wordt er in de dagelijkse praktijk wel veelvuldig mee geconfronteerd, waarbij ze aanloopt tegen de (on)mogelijkheden van de geestelijke gezondheidszorg. De CTA heeft geen excessen of anderszins onregelmatigheden op dit punt geconstateerd (alle inspecties leverden een 'OK' op), maar blijft wel aandacht vragen voor deze uitdaging.

Ook in de landelijke overleggen blijkt het een pijnpunt te zijn. De CTA heeft zich voorgenomen om dit punt in 2024 breder bespreekbaar te maken.

Verpleging op cellencomplexen

Op de cellencomplexen is op werkdagen een verpleegkundige aanwezig. Buiten kantooruren en als de verpleegkundige dit nodig acht, is de arts nog steeds beschikbaar. In 2022 is dit als pilot op het cellencomplex in Arnhem begonnen, maar inmiddels is het uitgerold over de eenheid. Dit wordt door de arrestantenverzorgers als zeer prettig ervaren. Het verkort de wachttijd op een arts en de medische zorg ligt nu veel minder bij de arrestantenverzorgers. Daarnaast geeft het ook duidelijkheid en zekerheid aan de ingeslotenen.

Enkele verpleegkundigen waar de CTA mee sprak, ervaren het ook als erg positief. Enkelen zijn hier zelfs aanvullend voor opgeleid.

De CTA ziet de evaluatie graag tegemoet.

4.1.6 Ontvangst, rondleiding en verkregen informatie (GOED) en bezetting (VOLDOENDE)

VI ► ONTVANGST, RONDLEIDING, VERKREGEN INFORMATIE		CELLEN	OPHOUDKAMERS
ok		100%	100%
Niet ok		0%	0%
n.v.t.		0%	0%
Niet GC		0%	0%

De commissie beoordeelt de ontvangst, rondleiding en verkregen informatie als GOED en de bezetting als VOLDOENDE.

Ontvangst en rondleiding

De ontvangst van de commissieleden door de leiding/medewerkers arrestantentaken in het geval van een inspectie van een cellencomplex, dan wel in het geval van een inspectie van een ophoudkamer door leden van het politieteam, was overal goed (vriendelijk, gastvrij, open).

Op dit thema scoort de politie een 100 procent score. Dat is extra knap gelet op de (onder)bezetting waar met name de cellencomplexen mee te kampen hebben.

Bezetting

In 2022 bleek de commissie dat er sprake was van een groeiende onderbezetting op de cellencomplexen en in mindere mate op de politiebureaus. Dit beeld is in 2023 niet veranderd. Sterker, de onderbezetting lijkt een forser probleem.

De commissie maakt uit gesprekken met arrestantenverzorgers op, en heeft zelf ook geconstateerd, dat er soms net voldoende personeel is om het werk goed te kunnen doen. De commissie begrijpt dat hier geen directe oplossing voor zal zijn, omdat dit een brede uitdaging binnen de politie is, maar ze heeft wel zorgen hierover. Specifiek wil de commissie hier het toezicht op de observatiecellen bij noemen. Het is noodzakelijk dat deze taak conform regelgeving uitgevoerd wordt.

Eind 2019 is er begonnen met het inzetten van nieuwe Buitengewone opsporingsambtenaren (Boa's) in de cellencomplexen, waardoor de krapte in personeel toen is afgenomen. Tot halverwege 2020 waren er naast de nieuw in te zetten Boa's ook nog beveiligers werkzaam zijn in de grotere cellencomplexen binnen Oost-Nederland. In 2020 zijn er ook Boa's ingezet. Dit waren er zo'n 30 in totaal die eenheid breed werden ingezet waar dat nodig was.

In 2021 waren er voornamelijk Boa's werkzaam binnen de cellencomplexen. Dit waren er 112.

In 2022 zijn een fors aantal nieuwe mensen aangenomen om als arrestantenverzorger te gaan werken. De uitstroom is echter ook best hoog en deze nieuwe mensen moeten nog worden opgeleid en begeleid.

De commissie staat in goed contact met de teamchefs arrestantentaken en hoort dat er binnen de mogelijkheden alles aan wordt gedaan het personele bestand op orde te brengen en te houden. Zo wordt volgend jaar de werving en selectie landelijk georganiseerd.

De commissie beseft dat ze niet gaat over de personele bezetting, maar omdat het de zorg voor ingeslotenen kan raken, zal ze er toch aandacht aan blijven geven tijdens de inspecties.

De zorg voor arrestanten is nu op een erg hoog en professioneel niveau. De commissie hoopt niet dat een eventuele personele onderbezetting ertoe leidt dat dit het niveau daalt.

De commissie merkt op dat het werk van de CTA nog lang niet overal bekend is. Ze beveelt aan meer richtbaarheid te geven aan het werk van de CTA.

4.1.7 Bevindingen arrestanten

Commissieleden hebben tijdens hun inspecties met 40 arrestanten gesproken. Dit is minder dan in 2022 (50). Deze gesprekken gaven vaak een goede indruk van de sfeer in het cellencomplex en de bejegening door de arrestantenverzorgers. Hieronder volgen ter illustratie zeven (7) verslagen van deze gesprekken. Deze zijn geciteerd uit de inspectieverslagen.

Verslag gesprek ingeslotene 1

De behandeling is goed. De verwachtingen waren ook niet hoog. Er is weinig te doen in het cellencomplex. Weinig faciliteiten voor de arrestanten. De muziekzuil doet het niet. Arrestant had geen medicijn gebruik en ook geen dokter nodig. Eten is niets meer dan eten. Arrestant 2 komt helemaal uit Alphen aan de rijn. Hiervoor zat hij in Delft. Enorme afstanden dus en erg koud in de bus. De behandeling is goed, het warme eten niet. Familie is op de hoogte waar hij is. In de cellengang is er door andere arrestanten veel lawaai gemaakt in de nacht.

Verslag gesprek ingeslotene 2

We hebben een verwarde mevrouw gesproken, de arrestatie is rustig verlopen en ze heeft het thuisfront en advocaat ingelicht. Ze heeft in de 4 dagen van haar verblijf niets gegeten door de spanning, heeft wel wat water gedronken en 2 keer mogen luchten. Ze heeft wat speciale dekens gekregen omdat zij het erg koud had. Er is een ambulance en dokter bij haar geweest na een paniekaanval. Toen zijn er medicijnen verstrekt. Ze wordt overgenomen door de GGZ bij ontslag.

Ook hebben we een man gesproken die in een zorginstelling is gearresteerd, dit is goed en rustig verlopen, hij is met een politiewagen ongeboeid vervoerd naar het complex. Er is een begeleider geweest vanuit de instelling, hij zal de opvang van de thuis achtergebleven dieren verzorgen. Hij heeft geen dokter of medicatie nodig. Het eten is prima en heeft kunnen luchten Ook complimenten voor het personeel.

Verslag gesprek ingeslotene 3

Eerste arrestant was net aan het luchten. Tijdens het gesprek bleek de arrestant wantrouwig jegens de arrestantenverzorgers. Wij hadden de indruk dat de heer verward is. De GGD arts had hem gezien. Hij was gisteravond binnengebracht, was onder observatie gekomen (afstemming hovj gelogd). Hij had veel klachten, bv over zijn waardevolle spullen (geld), onduidelijkheid wanneer hij weer met een advocaat kon spreken. Bovenmatig gebruik van de intercom heeft ertoe geleid dat de intercom tijdelijk geblokkeerd was.

Tweede arrestant, was ook gisteravond binnengebracht, werkte mee ongeboeid. Was tevreden over de bejegening. Thee smaakte naar koffie, dat was jammer. Verder prima.

Verslag gesprek ingeslotene 4

We spraken een arrestant die er enkele dagen was. De arrestant gaf een zeer duidelijke en beeldende beschrijving van het hele proces van zijn verblijf tot dusver op het cellencomplex. De arrestant gaf inzicht in zijn bevindingen over de verschillende aanwezige arrestantenverzorgers. Samenvattend gaf hij aan dat de bejegening duidelijk, professioneel en vriendelijk ervaren werd met onderlinge verschillen. Twee zaken waren wat minder, hij ervoer weinig hulp bij het krijgen van schone kleding uit zijn auto hoewel hij ook aangaf dit besproken te hebben en dat dit niet hun taak was. Verder zou hij graag een pen om te schrijven hebben, ook hier werd duidelijk dat hij dit al had besproken en er was begrip dat dit niet mogelijk was.

Verslag gesprek ingeslotene 5

Wij hebben gesproken met twee arrestanten. De eerste was een vrouw die tijdens de aanhouding ten val was gekomen en die voor een wond aan haar achterhoofd eerst naar het ziekenhuis was geweest. De wond was daar gehecht. Zij was niet te spreken over contact met de arts in het CC; zij voelde zich niet serieus genomen. Het eten beviel haar niet, er lagen nog allerlei halve pakjes brood. Zij was er niet te spreken over dat dit afval, ook op de grond lag een plastic verpakking, niet werd weggehaald. Navraag leerde ons later bij de arrestantenverzorger dat men dit afval zelf op de gangen in de daarvoor bestemde afvalbakken kan gooien. Cel wordt pas weer opgeruimd en schoongemaakt bij vertrek arrestant. Mevrouw is niet voor het eerst in het CC; zij stelt dat het uitmaakt per arrestantenverzorger hoe je behandeld wordt. De één is vriendelijk, de ander behandelt haar volgens haar oordeel met minder respect.

Ook bij de tweede arrestant die wij spraken was het tafeltje vol lege bekertjes en lag een vieze handdoek op de vloer. Deze meneer gaf aan moeite te hebben met de communicatie via de intercom op cel. Buiten dat deze gebruikt wordt om te vragen of men het toilet wil doorspoelen, gebruikt hij dit ook voor andere vragen. Maar heel vaak is degene aan de andere kant van de lijn moeilijk te verstaan (technisch falen). en aan de andere kant vindt hij dat je wel erg snel wordt weg-geklikt waardoor de vraag niet eens gesteld kan worden ('mijn agressie gaat dan meteen naar 10'). Ook deze meneer is vanaf zijn 18e een regelmatige bezoeker van het CC. Hij merkt een verschil in bejegening tussen de oud gedienden en de nieuwe lichting arrestantenverzorgers. De ervaren arrestantenverzorger, die al 23 jaar dit werk doet geeft aan dat het CC regelmatig behoorlijk vol is en daar komt bij dat de complexiteit van alles wat er per individu speelt (medisch, psychisch) ook steeds groter wordt, waardoor er netto minder tijd overblijft om eens rustig met een arrestant te praten. Verder gaf hij aan dat er met enige regelmaat gecheckt wordt of de intercoms nog goed werken.

Verslag gesprek ingeslotene 6

Twee personen gesproken. Een man en een vrouw.

De man gaf aan dat hij graag wat meer uitleg over de huisregels had willen krijgen. Daarnaast had hij graag gezien dat de bezittingen die hij af moest geven in wat meer detail beschreven werden op het formulier.

De vrouw gaf aan met respect behandeld te worden. Ze vond het prettig dat ze wat meer eten kreeg als ze daarom vroeg.

Verslag gesprek ingeslotene 7

We hebben gesproken met de enige ingesloten vrouw. Zij was die morgen ingesloten. Vervoer was goed verlopen. Ze maakte zich zorgen om het functioneren van haar hart. Inmiddels was de arts al in de cel bij haar geweest.

De andere ingeslotene was een man die er al zes nachten verbleef. Ook hij had medische klachten. Omdat zijn medicijngebruik via zijn huisarts niet direct op te vragen was (gesloten lijn) duurde het even voordat hij precies datgene kreeg wat voor hem de 'normale' medicatie was. Dit was nu dankzij arts geregeld. Verder was hij aan het lezen geslagen om de tijd te doden. Geen verdere opmerkingen.

4.2 Gerechtsgebouwen (GOED)

De commissie beoordeelt de huisvesting, de veiligheid van arrestanten en arrestantenverzorgers in ophoudkamers in de vier gerechtsgebouwen in Oost-Nederland als GOED. De rechtbanken zijn twee keer geïnspecteerd.

De ontvangst van de commissieleden en de bejegening van de arrestanten was goed.

Normaliter krijgt een ingeslotene eten mee vanuit de locatie waar hij of zij vandaan wordt gebracht. Als dat niet gebeurt, heeft elke rechtbank een kleine voorraad brood. In geen geval was het beschikbare voedsel over datum.

Almelo

De commissie heeft het gerechtsgebouw in Almelo op 20 februari en 4 augustus 2023 geïnspecteerd. Ondanks dat het een relatief oud gebouw is, was als keurig netjes en schoon. De BHV was ook keurig op orde en de ontvangst en rondleiding was vriendelijk en professioneel.

Arnhem

Het gerechtsgebouw in Arnhem is op 20 maart en 5 juli 2023 geïnspecteerd. Bij beide inspecties was er geen BHV-map beschikbaar. Deze zou bij het 'management' staan.

Vanuit de PI Ter Apel komen er dagelijks mensen voor het Hof. Het is een lange reis voor de arrestanten en ze krijgen beperkt brood/drinken mee. De rechtbank heeft wat op voorraad, maar wellicht kan dit uitgebreid worden.

Zutphen

Het gerechtsgebouw in Zutphen is op 15 maart en 18 oktober 2023 geïnspecteerd.

Van de laatste ontruimingsoefening ontbrak de evaluatie, maar inmiddels heeft de CTA de evaluatie opgestuurd gekregen. Mocht een arrestant geen eten hebben meegekregen van het cellencomplex of het huis van bewaring, kan men wel eten regelen.

Het personeel maakt een professionele en invoelende indruk. Ze maken zich zorgen over de bezetting.

Zwolle

De commissie heeft de rechtbank in Zwolle op 3 maart en 3 juli 2023 bezocht.

In verband met de COVID19 beperkingen was er de afgelopen twee jaar geen ontruimingsoefening geweest. Deze heeft in april 2023 wel plaatsgevonden. Voor noodgevallen heeft de rechtbank ingevroren lunch voor arrestanten.

Het complex is erg schoon en goed verzorgd. Het personeel is vriendelijk en betrokken.

Algemeen

De wachttijden voor arrestanten voor hun zitting begint zijn meestal acceptabel. In sommige gevallen kan het wel een paar uren duren. De CTA begrijpt dat dit van verschillende factoren afhangt, maar vraagt hier toch aandacht voor. Het kan irritatie opwekken bij arrestanten en dat komt niet ten goede van hun verblijf. De CTA stelt zich voor dat het ook niet bevorderlijk is voor de houding bij de terechtzitting.

4.3 Evenementen

Dit jaar zijn er geen inspecties geweest bij evenementen. In 2023 zijn er geen evenementen geweest waarbij er een zogenoemde arrestantenstraat is ingericht. Dit zal voor 2024 niet anders zijn, dus vanaf volgend jaar komt dit punt niet meer terug in het jaarverslag.

5. Incidenten

De volgende twaalf (12) incidenten zijn bij de commissie gemeld:

- Suïcidepogingen: acht (8) keer. Arrestanten knoopten een laken, T-shirt of scheurjurk om hun nek. Door snel ingrijpen door de arrestantenverzorgers kon ernstig letsel of erger worden voorkomen.
- Onwelwording arrestant: twee (2) keer. Eén arrestant kreeg een hartaanval, mogelijk als gevolg van eerdere hartklachten. Een andere arrestant kreeg vermoedelijk een hersenbloeding en is met spoed per ambulance naar het ziekenhuis gebracht en geopereerd.
- Er is één arrestant overleden in zijn cel als gevolg van een hartstilstand. Reanimatie mocht niet meer baten. De Rijksrecherche heeft hier onderzoek naar gedaan. De uitslag hiervan is de CTA ten tijde van dit verslag (nog) niet bekend.
- Eén arrestant heeft een onwelwording geënceneerd. Dat bleek toen arrestantenverzorgers de GGD-arts opriepen ter controle van iemand die niet aanspreekbaar was.

Het is opvallend dat er geen incidenten zijn geweest of gemeld die te maken hadden met geweld en/of agressie. Dat was andere jaren wel het geval.

6. Overig

6.1 Klanttevredenheidsonderzoek

Elk kwartaal vindt er een klanttevredenheidsonderzoek (kto) plaats bij de cellencomplexen in Oost-Nederland. De CTA heeft daar ook in 2023 in geparticipeerd. Bij dit KTO worden per bezoek (maximaal vijf) ingeslotenen wat uitgebreider gesproken. Er is een gespreksformulier met vaste vragen die worden opgestuurd naar de onderzoeksleider. Het geeft de commissieleden ook wat extra inzichten, omdat wat dieper/uitgebreider wordt gesproken.

6.2 Inspectie Volksgezondheid en Jeugd

Op 7 september 2021 heeft de Inspectie Volksgezondheid en Jeugd een inspectie uitgevoerd in het cellencomplex van Borne. Eén lid van de CTA was daarbij aanwezig. Het rapport van deze inspectie is begin 2022 uitgebracht. Deze is gedeeld met de leden van de CTA.

Commissie Toezicht Arrestantenzorg Oost-Nederland

Overzicht Inspecties 2023 Chronologisch

CC=Cellencomplex

RB=Rechtbank

OK=Ophoudkamer

E=Evenement

NR	DATUM	LOCATIE	PLAATS	FREQ	DISTRICT
1	24-01-2023	OK	Elst	1	GLM
2	24-01-2023	OK	Dieren	1	GLM
3	25-01-2023	CC	Zwolle	1	IJS
4	06-02-2023	CC	Borne	1	TWN
5	08-02-2023	OK	Harderwijk	1	NOG
6	08-02-2023	OK	Nunspeet	1	NOG
7	13-02-2023	CC	Nijmegen	1	GLZ
8	20-02-2023	RB	Almelo	1	TWN
9	21-02-2023	CC	Apeldoorn	1	NOG
10	03-03-2023	RB	Zwolle	1	IJS
11	15-03-2023	RB	Zutphen	1	NOG
12	15-03-2023	OK	Zutphen	1	NOG
13	20-03-2023	RB	Arnhem	1	GLM
14	20-03-2023	CC	Arnhem	1	GLM
15	17-04-2023	OK	Ede	1	GLM
16	17-04-2023	OK	Barneveld	1	GLM
17	19-04-2023	OK	Winterswijk	1	NOG
18	03-05-2023	CC	Apeldoorn	2	NOG
19	05-05-2023	CC	Nijmegen	2	GLZ
20	10-05-2023	CC	Zwolle	2	IJS
21	15-05-2023	CC	Borne	2	TWN
22	22-05-2023	OK	Zaltbommel	1	GLZ
23	22-05-2023	OK	Culemborg	1	GLZ
24	07-06-2023	OK	Borculo	1	NOG
25	05-06-2023	OK	Deventer	1	TWN
26	19-06-2023	CC	Arnhem	2	GLM
27	21-06-2023	OK	Doetinchem	1	NOG
28	03-07-2023	RB	Zwolle	2	IJS
29	05-07-2023	RB	Arnhem	2	GLM
30	31-07-2023	OK	Nijverdal	1	TWN
31	07-08-2023	OK	Steenwijk	1	IJS
32	07-08-2023	OK	Kampen	1	IJS
33	04-08-2023	RB	Almelo	2	TWN
34	21-08-2023	CC	Nijmegen	3	GLZ
35	12-09-2023	OK	Epe	1	NOG
36	12-09-2023	CC	Apeldoorn	3	NOG
37	15-09-2023	CC	Arnhem	3	GLM
38	05-10-2023	CC	Zwolle	3	IJS
39	06-10-2023	OK	Tiel	1	GLZ
40	06-10-2023	OK	Zaltbommel	2	GLZ
41	05-09-2023	OK	Vroomshoop	1	TWN
42	11-10-2023	OK	Velp	2	GLM
43	11-10-2023	OK	Zevenaar	1	GLM

Commissie Toezicht Arrestantenzorg Oost-Nederland

44	11-10-2023	RB	Zutphen	2	NOG
45	20-10-2023	OK	Oldenzaal	1	TWN
46	20-10-2023	OK	Raalte	1	IJS
47	25-10-2023	OK	Wageningen	1	GLM
48	25-10-2023	OK	Nijkerk	1	GLM
49	27-10-2023	OK	Almelo	1	TWN
50	31-10-2023	CC	Borne	3	TWN
51	30-10-2023	CC	Nijmegen	4	GLZ
52	08-11-2023	CC	Apeldoorn	4	NOG
53	13-11-2023	OK	Hardenberg	1	IJS
54	17-11-2023	OK	Hengelo	1	TWN
55	09-11-2023	CC	Borne	4	TWN
56	27-11-2023	OK	Goor	1	TWN
57	29-11-2023	CC	Zwolle	4	IJS
58	29-11-2023	CC	Arnhem	4	GLM
59	01-12-2023	OK	Enschede	1	TWN
60	05-12-2023	OK	Ommen	1	IJS